

ĐỀ KIỂM TRA HỌC KÌ 2 – ĐỀ SỐ 5**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Phần I. ĐỌC HIỂU****Câu 1****Phương pháp giải:**

Dựa vào đặc trưng thể loại

Lời giải chi tiết:

Thể loại: kịch

Câu 2**Phương pháp giải:**

Đọc kĩ văn bản, chú ý lời thoại của Đan Thiềm

Lời giải chi tiết:

Mục đích Đan Thiềm muốn Vũ Như Tô xây Cừ Trùng Đài:

- “Ông có tài, tài ấy phải đem cống hiến cho non sông, không nên để mục nát với cỏ cây”,
“thực hành cái mộng lớn của ông”
- “sự nghiệp của ông còn lại về muôn đời”
- “làm cho đất Thăng Long này thành nơi kinh kỳ lộng lẫy nhất trần gian”.

Câu 3**Phương pháp giải:**

Dựa vào lời thoại của Vũ Như Tô

Lời giải chi tiết:

Vũ Như Tô có tính cách: Bản chất tốt đẹp, không muốn xây Cừ Trùng Đài cho hôn quân bạo chúa, có lý tưởng khát vọng, say mê nghệ thuật, có tài cao. Vũ Như Tô cũng có nhược điểm trong cách hành xử và đánh giá.

Câu 4**Phương pháp giải:**

Dựa vào lời thoại của Vũ Như Tô

Lời giải chi tiết:

Thái độ căm phẫn, oán trách với giai cấp thống trị đương thời.

Câu 5**Phương pháp giải:**

Xác định mâu thuẫn trong đoạn trích

Lời giải chi tiết:

- Mâu thuẫn: Vũ Như Tô không chấp nhận xây Cửu Trùng Đài cho triều đình; cung nữ Đan Thiềm thuyết phục xây đài với mục đích dựa vào Đài để khẳng định tài năng nghệ thuật.
- Mâu thuẫn được giải quyết: Thuyết phục của Đan Thiềm đã được Vũ Như Tô thuận ý.

PHẦN II. VIẾT

Câu 1

Phương pháp giải:

Dựa vào đặc trưng thể loại

Phân tích các đặc điểm nhân vật dựa trên lời đối thoại

Lời giải chi tiết:

Trong đoạn trích vở kịch *Vũ Như Tô* của Nguyễn Huy Tưởng, nhân vật Vũ Như Tô hiện lên là một người nghệ sĩ tài hoa nhưng cũng đầy bi kịch. Ông là người có tài năng xuất chúng về kiến trúc, khát khao xây dựng những công trình vĩ đại để lưu danh muôn đời. Tuy nhiên, trong bối cảnh xã hội phong kiến khắc nghiệt, những người có tài như ông lại không được trọng dụng, thậm chí còn bị khinh rẻ, bạc đãi. Vì thế, Vũ Như Tô luôn sống trong nỗi đau khổ và dằn vặt, vừa mong muốn thể hiện tài năng, vừa lo sợ bị lợi dụng. Cuộc đối thoại với Đan Thiềm đã làm thay đổi suy nghĩ của ông. Ban đầu, Vũ Như Tô không muốn xây Cửu Trùng Đài vì cho rằng đó là công trình phục vụ cho một kẻ bạo chúa và những cuộc ăn chơi sa đọa. Nhưng trước những lời thuyết phục đầy lý tưởng của Đan Thiềm, ông nhận ra rằng tài năng của mình có thể cống hiến cho đất nước, để lại dấu ấn muôn đời. Tuy nhiên, chính sự lý tưởng hóa nghệ thuật của ông đã dẫn đến bi kịch: Cửu Trùng Đài trở thành biểu tượng của sự tàn bạo và xa hoa, khiến nhân dân căm phẫn, nổi dậy lật đổ. Qua đó, tác giả thể hiện trăn trở về mối quan hệ giữa nghệ thuật và quyền lực, đồng thời khắc họa bi kịch của người nghệ sĩ khi lý tưởng vượt xa thực tế.

Câu 2

Phương pháp giải:

1. Mở bài:

- Giới thiệu về mâu thuẫn trong cuộc sống: điều không thể tránh khỏi.
- Khẳng định tầm quan trọng của cách giải quyết mâu thuẫn.

2. Thân bài:

a. Nguyên nhân gây ra mâu thuẫn:

- Khác biệt về suy nghĩ, lợi ích, cá tính.

- Hiểu lầm, thiếu giao tiếp.
- b. Cách giải quyết mâu thuẫn hiệu quả:
 - Giao tiếp cởi mở, lắng nghe nhau.
 - Kiểm soát cảm xúc, tránh nóng giận.
 - Tôn trọng sự khác biệt, linh hoạt trong suy nghĩ.
- c. Hậu quả của việc không giải quyết tốt mâu thuẫn:
 - Mất niềm tin, rạn nứt mối quan hệ.
 - Gây tổn thương tâm lý, mất cơ hội phát triển.

3. Kết bài:

- Khẳng định tầm quan trọng của việc giải quyết mâu thuẫn.
- Hướng đến cách sống hòa hợp, văn minh.

Lời giải chi tiết:

Trong cuộc sống, mâu thuẫn là điều không thể tránh khỏi. Chúng có thể xuất hiện trong gia đình, bạn bè, công việc và xã hội. Vấn đề không phải là tránh né mâu thuẫn mà là cách chúng ta giải quyết chúng để duy trì mối quan hệ và phát triển bản thân. Biết cách xử lý mâu thuẫn một cách khéo léo không chỉ giúp con người sống hòa thuận hơn mà còn tạo ra những cơ hội để hiểu nhau và cải thiện bản thân.

Trước hết, cần hiểu rằng mâu thuẫn có thể bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân như sự khác biệt về suy nghĩ, lợi ích, cá tính hoặc đơn giản là do hiểu lầm. Những mâu thuẫn nhỏ nếu không được giải quyết kịp thời có thể tích tụ thành xung đột lớn, gây rạn nứt trong mối quan hệ. Vì vậy, điều quan trọng là mỗi người cần có thái độ bình tĩnh và sẵn sàng đối thoại khi xảy ra tranh chấp.

Một trong những cách hiệu quả để giải quyết mâu thuẫn là giao tiếp cởi mở và lắng nghe đối phương. Khi xảy ra xung đột, thay vì tức giận hoặc chỉ trích, chúng ta nên tìm hiểu nguyên nhân và đặt mình vào vị trí của người khác để thấu hiểu cảm xúc của họ. Sự lắng nghe không chỉ giúp giảm bớt căng thẳng mà còn mở ra cơ hội để tìm ra giải pháp phù hợp cho cả hai bên. Bên cạnh đó, việc kiểm soát cảm xúc cũng đóng vai trò quan trọng trong giải quyết mâu thuẫn. Khi nóng giận, con người thường có xu hướng nói hoặc hành động theo cảm tính, điều này có thể làm tổn thương người khác và khiến mâu thuẫn trở nên trầm trọng hơn. Vì vậy, khi gặp mâu thuẫn, mỗi người cần học cách kiềm chế cảm xúc, suy nghĩ kỹ trước khi đưa ra lời nói hay quyết định.

Ngoài ra, tôn trọng sự khác biệt cũng là yếu tố giúp hạn chế mâu thuẫn. Mỗi người có một quan điểm sống riêng, nếu biết chấp nhận và tôn trọng sự khác biệt, chúng ta sẽ dễ dàng hơn trong

việc tìm tiếng nói chung. Trong nhiều trường hợp, việc thỏa hiệp và linh hoạt trong suy nghĩ sẽ giúp giải quyết vấn đề một cách nhẹ nhàng mà vẫn giữ được hòa khí.

Trên thực tế, có nhiều tấm gương đã giải quyết mâu thuẫn một cách khéo léo và đạt được thành công. Chẳng hạn, trong các cuộc đàm phán giữa các quốc gia, sự nhượng bộ và đối thoại luôn là cách tốt nhất để giữ gìn hòa bình, tránh chiến tranh. Trong cuộc sống hàng ngày, những gia đình biết lắng nghe và tôn trọng lẫn nhau thường duy trì được sự hạnh phúc và gắn kết lâu dài. Ngược lại, nếu không biết cách giải quyết mâu thuẫn, con người dễ rơi vào trạng thái thù hận, mất niềm tin vào nhau, thậm chí dẫn đến những hậu quả nghiêm trọng như tan vỡ mối quan hệ, mất cơ hội phát triển hoặc gây tổn thương tâm lý. Nhiều cuộc tranh cãi không đáng có đã dẫn đến xung đột không thể hàn gắn chỉ vì con người không chịu đối thoại và thấu hiểu lẫn nhau. Tóm lại, mâu thuẫn là một phần tất yếu của cuộc sống, nhưng nếu biết cách giải quyết hợp lý, con người có thể biến nó thành cơ hội để trưởng thành và xây dựng những mối quan hệ bền chặt hơn. Lắng nghe, kiềm chế cảm xúc, tôn trọng sự khác biệt và sẵn sàng thỏa hiệp là những yếu tố quan trọng giúp con người vượt qua mâu thuẫn và hướng đến một cuộc sống hài hòa, tốt đẹp hơn.